

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 70/2008/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

61/2008 (VIII.18.) sz.

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a budapesti lakos panaszos¹ 2008. május 23-án előterjesztett, panaszára indult eljárásban a 2008. augusztus 18-án – Dr. Juhász Imre elnökhelyettes távollétében megtartott – zárt ülése alapján született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor**, ezért a Testület a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93/A. §-ának (6) bekezdése szerint, állásfoglalását megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Panaszos a vele szemben 2008. április 30-án, Budapesten történt rendőri intézkedés (igazoltatás, ruházat átvizsgálása) tárgyában terjesztett elő panaszt, melyben kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

I.

1) A panaszos beadványában előadja, hogy 2008. április 30-án 17:50 perckor Budapesten a Gizella utcában gyalogolt, egy közelben tartott rendezvény helyszínére. A Gizella utca – Semsey Andor utca kereszteződésében egy védőfelszerelést viselő rendőr állította meg és igazolásra szólította fel. A panaszos a személyi igazolványát átadta, majd az igazoltatás okáról érdeklődött. Az intézkedő rendőr tájékoztatta, hogy a Budapesti Rendőrfőkapitány fokozott közbiztonsági ellenőrzést rendelt el az adott napon Budapest területére. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség honlapján ilyen jellegű közleményt nem talált, továbbá a tömegtájékoztatásban sem találkozott ezzel az információval.

¹ Az Rtv. 93/A. §-a értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ezt követően a panaszos azt sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr a panaszos lakcímkártyáját is kérte, mivel régi típusú személyi igazolványa volt. A panaszos állítása szerint az intézkedő rendőr olyan kijelentést is tett, hogy a panaszos személyi igazolványa „már nem jó”. A panaszos ezt is vitatta.

Ezután az intézkedő rendőr arra kérte a panaszost, hogy fáradjon át vele azt utca másik oldalára, ahol az ott várakozó rendőrségi kisbusznál ruházat-átvizsgálást szeretne végrehajtani. A panaszos sérelmezte az intézkedés továbbfolytatását, mivel ő úgy gondolta, hogy az igazoltatás után az intézkedés véget ért, továbbá kifogásolta, hogy miért kell neki a rendőr utasítására, a rendőr által kiszemelt helyre mennie.

A kisbusznál a rendőr felszólította a panaszost, hogy pakolja ki a nála lévő tárgyakat. A panaszos erre egyetlen megfelelő helyet talált, a gépjármű küszöbét, ahol úgyszintén kifogásolta, hogy a tárgyait egy ott heverő géppisztoly mellé kellett kipakolnia. A panaszos sérelmezte, hogy érzése szerint az intézkedés célja egyfajta megalázás, megfélemlítés, feltartóztatás volt – az intézkedő rendőrök élcelődtek, gúnyolódtak rajta. Mivel a panaszosnál volt egy 7 cm pengehosszúságú bicska, ezért újabb nézeteltérés alakult ki arról, hogy a megtalált eszköz milyen megítélés alá esik. A jelenlévő rendőr azt mondta, hogy a panaszos felfegyverkezve megy a rendezvény helyszínére, amit jogszabály tilt. Ezzel szemben a panaszos jogi végzettségére hivatkozott és panasz, valamint kártérítési per előterjesztését helyezte kilátásba a kés elvétele és további feltartóztatása esetére.

A csoport parancsnoka ekkor érkezett a helyszínre és közölte, hogy a panaszos ezt a pengehosszúságú bicskát magánál tarthatja, illetve közölte, hogy amennyiben az adategyeztetés megtörtént, úgy a panaszos eltávozhat a helyszínről, mert az intézkedés véget ért.

Ezután a panaszos – állítása szerint – kérdőre vonta az odaérkezett parancsnokot az előzőekben felsorolt sérelmei és kifogásai miatt. A jelen lévő rendőrök eközben gúnyolódtak, hogy a panaszos állításait úgysem fogja tudni bizonyítani, majd közölték vele, hogy szedje a holmiját és távozzon a helyszínről. A panaszos ezt követően kérte az intézkedő rendőrök azonosítósámát, amit feljegyzett, majd közölte, hogy panaszt fog tenni, illetve a panaszos kijelentette a rendőrök felé, hogy „most még vidámak, de nem mindig fognak így mosolyogni”. Erre a kijelentése a panaszos állítása szerint a parancsnok odaugrott, karjait hátulról elkapta, nekilökte a kerítésnek, majd megfordította és a panaszos arcába ordított, hogy az miért fenyegeti a rendőröket, miért fenyegeti őt. A panaszos állítása szerint a parancsnok hosszabb ideig alkalmazta vele szemben a „testi kényszer” és a „lelki terror” ezen formáját, majd elengedte és a panaszost elküldte a helyszínről, aki a további esetleges atrocitásoktól tartva a helyszínről távozott.

A panaszos elsődlegesen az eljárás megalázó, megfélemlítő jellegét sérelmezi, illetve azt, hogy álláspontja szerint az intézkedés célja a feltartóztatása volt. Sérelmezi különösen a vele szemben történt fizikai erőszakot.

2) A panasz alapján a Testület megkereste a Budapesti Rendőrfőkapitányságot (a továbbiakban: BRFK) és tájékoztatást kért arról, hogy a panaszban írt időpontban érvényben volt-e fokozott közbiztonsági ellenőrzés a főváros területén, illetve megküldeni kérte az intézkedő rendőrök (különösen az intézkedő parancsnok) jelentéseit.

A BRFK valamennyi, a Testület által kért dokumentumot megküldte. Ebből elsődlegesen megállapítható volt, hogy Budapest Rendőrfőkapitánya 110-28/2008. ált. számú egyedi utasításával a 2008. április 30-ára bejelentett rendezvények biztosítására 2008. április 30-án 0 óra és 24 óra között fokozott ellenőrzést rendelt el a főváros területén. Az utasítás szerint a beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kíséri a rendezvényre érkezőket, megakadályozza az esetleges jogsértések kialakulását, ennek keretében szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat és csomag átvizsgálást hajt végre.

A megküldött iratok szerint a panaszossal szemben a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztálya beosztottjai intézkedtek. Megküldésre került az igazoltatásban részt vevő csoport parancsnokának jelentése is. A jelentést tevő r. alezredes álláspontja szerint a panaszos által előadottak nem felelnek meg a valóságnak, a panaszos a történeteket elferdítve, meghamisítva adja elő. A jelentés szerint a panaszos az igazolásra történő felszólítástól kezdve rendkívül lekezelő, megalázó, kötekedő és provokatív hangnemben, jogi végzettségét és becsületességét magyarságát hangoztatva kommunikált a rendőrökkel.

A panaszos elsődlegesen azt vitatta, hogy őt milyen jogon meri igazoltatni a rendőr. A régi típusú személyi igazolvánnyal kapcsolatos nézeteltérés abból fakadt, hogy az intézkedő r. t.zls. felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy személyi igazolványa rövidesen le fog járni, ezért célszerű újat készíttetnie. A jelentés szerint a panaszost azért kérték arra, hogy a ruházat átvizsgálásához fáradjon át a rendőrségi kisbuszhoz, hogy annak takarásában és ne az utca közepén kelljen a nála lévő személyes tárgyakat kipakolnia. A jelentés határozottan cáfolja a panaszos azon állítását, hogy a rendőrségi kisbusz padlóján egy géppisztoly hevert – a jelentést tevő r. alezredes állítása szerint sem géppisztoly, sem gépkarabély nem került felvételezésre az aznapi biztosításra, egyúttal ilyen fegyver az osztály személyi állományának felszerelésében sincsen.

A panaszosnál talált késsel kapcsolatban a jelentés rögzíti, hogy a panaszost csupán arra hívták fel, hogy a zsebkést a rendezvény helyszínén ne vegye elő. A r. alezredes jelentésében elmondja, hogy amikor a panaszos közelébe lépett és vele kommunikálni kezdett, akkor a szolgálati adatait közölte a panaszossal, majd adatainak ellenőrzését követően tájékoztatta a panaszost, hogy a helyszínt elhagyhatja. A panaszos ekkor azt közölte, hogy nem távozik, mert joga van ott tartózkodni, ahol akar, majd a korábban vele szemben intézkedő r. t.zls. felé, kartávolságon belülré lépett. Ekkor a jelentést tevő r. alezredes ismételt felszólította, hogy távozzon és hagyjon fel provokálásukkal. Majd miközben a panaszos a r. alezredes előtt elhaladt odavetette, hogy: „elintézem magát, nem fog többet mosolyogni”.

Ekkor a jelentés szerint a r. alezredes utána lépett és megfogta a panaszos bal karját, majd megfordította, feltartóztatta és felszólította, hogy ismétlje meg az elhangzott kijelentést, továbbá utasította a mellettük álló r. t.zls.-t, hogy rádiójának beszédváltó gombját nyomva tartva rögzítse az elmondottakat, de a panaszos nem volt hajlandó megismételni korábbi állítását. A r. alezredes ismételt felszólította a panaszost, hogy őt és kollégáit ne fenyegetse, fejezze be kötekedő magatartását. A r. alezredes szerint a rádió beszédváltó gombja ezalatt végig benyomott állapotban volt, így a beszélgetés a rádióforgalmazásban visszaellenőrizhető.

A rendőri jelentés rögzíti, hogy ezalatt a r. alezredes végig fogta a panaszos bal karját, de nem lökte neki a kerítésnek, nem ordított vele, azt azonban, hogy emelt hangnemben beszélhetett nem vitatja. Miután a panaszos karját elengedte, ismételt tájékoztatta a panasztétel lehetőségéről és újól a helyszín elhagyására szólította fel. Ekkor a panaszos a jegyzeteit eltette és távozott.

3) Az intézkedő r. alezredes jelentése alapján a Testület bekérte a rádióforgalmazás hanganyagát, amiből megállapítható volt, hogy az intézkedő rendőr rádióján a kérdéses időpontban valóban történt egy olyan beszélgetés, mely a rádióforgalmazás átlagosan néhány másodperces idejétől jelentősen eltér (18:04 perckor, 58 másodperc időtartamban), a beszélgetés azonban a hanganyagon nem hallható, így azt a Testület nem tudta értékelni.

II.

1) Az Rtv. 30. §-a alapján a Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására érdekében, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. Ezen cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében meghatározott a területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A fenti rendelkezés alapján megállapítható, hogy a panaszossal szemben eljáró rendőrök – az Rtv. felhívott rendelkezése alapján – kellő jogalappal, jogszerűen intézkedtek, egyúttal jogszerűen hívták fel személyazonosságának igazolására és ruházatának átvizsgálására, mivel a tárgybeli időpontban érvényben volt a fokozott ellenőrzés elrendelése. A panaszból is megállapítható, hogy az igazoltatást kezdeményező rendőr helyesen hivatkozott a fentiekben írt főkapitányi utasításra akkor, amikor a panaszos az igazoltatás indoka felől érdeklődött. Az igazoltatás és a ruházat átvizsgálás jogalapja tehát a panaszos részéről nem vitatható.

2) Az intézkedés során több kérdésben is vita bontakozott ki a panaszos és az intézkedő rendőrök között. A panaszosnál feltalált késsel kapcsolatban a Testület hivatkozik a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X.28.) Korm. rendelet előírásaira, mely alapján a panaszos zsebkése nem minősül különösen veszélyes eszköznek, mivel a 8 cm-es pengehosszúságot nem éri el. Ezt a tényt az intézkedő egység parancsnoka állapította meg, amit a panaszos panaszában maga is elismert, tehát ebben a vonatkozásban úgyszintén nem kifogásolható a rendőrség eljárása.

A panaszos által látott géppisztollyal kapcsolatban – mint objektív tényközlést – a Testület hitelt érdemlőnek fogadta el az egység parancsnokának jelentését, miszerint sem géppisztoly, sem gépkarabély nem került felvételezésre az aznapi biztosításra, egyúttal ilyen fegyver az osztály személyi állományának felszerelésében sincsen.

3) Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről. A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr

szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

A panaszból és a rendőri jelentésből megállapítható volt, hogy a panaszos az intézkedés során végig jegyzetelt, a vele szemben intézkedő rendőrök adatait felírta, panaszát pedig határidőn belül ajánlott küldeményként a BRFK-hoz címezve postára adta. A Testület ebből azt a következtetést vonta le, hogy mind a rendőri azonosító adatok elhelyezése, mind a szolgálati adatokról történő tájékoztatás, mind pedig a panaszjogra vonatkozó felhívás a jogszabályoknak megfelelően történt.

4) A panaszos által legsúlyosabbként megjelölt sérelem az volt, hogy az egység parancsnoka a karjait hátulról elkapta, nekilökte a kerítésnek, majd megfordította és a panaszos arcába ordított, hogy az miért fenyegeti a rendőröket, miért fenyegeti őt. A panaszos állítása szerint a parancsnok hosszabb ideig alkalmazta vele szemben a „testi kényszer” és a „lelki terror” ezen formáját, majd elengedte és a panaszost elküldte a helyszínről, aki a további esetleges atrocitásoktól tartva a helyszínről távozott. A fizikai megragadás és a „fogva tartás” tényét a rendőri jelentés is elismerte: a r. alezredes (parancsnok) a panaszos után lépett és megfogta a panaszos bal karját, majd megfordította, feltartóztatta és felszólította, hogy ismételje meg az elhangzott kijelentést, továbbá utasította a mellette álló r. tzs-t, hogy rádiójának beszédváltó gombját nyomva tartva rögzítse az elmondottakat, de a panaszos nem volt hajlandó megismételni korábbi állítását („elintézem magát, nem fog többet mosolyogni”). A r. alezredes ismételten felszólította a panaszost, hogy őt és kollégáit ne fenyegetse, fejezze be kötekedő magatartását. A r. alezredes szerint a rádió beszédváltó gombja ezalatt végig benyomott állapotban volt, így a beszélgetés a rádióforgalmazásban visszaellenőrizhető. A rendőri jelentés rögzíti, hogy ezalatt a r. alezredes végig fogta a panaszos bal karját, de nem lökte neki a kerítésnek, nem ordított vele, azt azonban, hogy emelt hangnemben beszélhetett nem vitatja, egyúttal a cselekményt „feltartóztatásként” jelöli meg a jelentésben.

A panaszolt esetben a Testület az állapította meg, hogy a panaszossal szemben alkalmazott fizikai kényszer súlyosan aggályos mind az Rtv., mind a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) előírásai szempontjából.

A Testület mindenek előtt annak vizsgálatát tartotta szükségesnek, hogy az intézkedő rendőr által tanúsított magatartás hogyan minősíthető. A rendőri jelentés szerint a panaszost az intézkedő r. alezredes „feltartóztatta”.

A Testület ezzel összefüggésben hivatkozik a Szolgálati Szabályzat 41. §-ára, mely szerint a feltartóztatás a rendőrnek az a tevékenysége, amelynek során azt a személyt, aki a személyazonosságának igazolását megtagadja, vagy az igazolásra történő felszólításnak nem engedelmeskedik, továbbá, akitől felvilágosítást kér, annak idejére az intézkedés helyszínének elhagyásában korlátozza, vagy a további intézkedés megtételéig a helyszín elhagyásában megakadályozza. A feltartóztatást meg kell szüntetni, ha az intézkedés célját elérte, és további intézkedésre nincs szükség. A panaszolt ügyben egyértelműen megállapítható volt, hogy a panaszos személyazonossága igazolását nem tagadta meg, annak engedelmeskedett, igazoltatása és vele szemben az intézkedés már rendben befejeződött.

Az Rtv. 32. §-a szerint a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a

rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kért személy feltartóztatható. Az Rtv. e §-hoz fűzött indokolása külön kiemeli, hogy „az általános szabályokból következően (16. § (1) bek.) az információ megszerzésére fizikai kényszer nem alkalmazható”. Ezt figyelembe véve sem merült fel olyan körülmény a konkrét esetben, mellyel kapcsolatban a panaszostól az intézkedő rendőr felvilágosítást kért volna, különösen nem a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges körben. Amit kért tőle az nem felvilágosítás volt, hanem egy olyan mondat megismétlése, melyet az intézkedő rendőr fenyegetőnek tartott és sérelmezett.

A Testület mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedő r. alezredes magatartása – szemben a rendőri jelentés megfogalmazásával – nem tekinthető az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szerinti feltartóztatásnak, mivel annak sem jellegében, sem pedig jogalapját tekintve nem feleltethető meg.

Ezzel szemben a Testület – a rendőr által alkalmazott fizikai fellépés jellegéből (megragadás, fogva tartás, az inkriminált mondat megismétlésére kényszerítés) – arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedő rendőr a panaszossal szemben – minden jogalapot nélkülözve – testi kényszert alkalmazott.

III.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése kiemeli, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával (arányos eljárás). Ugyanakkor az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A konkrét panasz kapcsán – a Testület álláspontja szerint – **a kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszos emberi méltóságát és személyes szabadságát, továbbá tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.**

1) Egybehangzó volt a panaszos és az intézkedő rendőr által előadott tényállás abban, hogy az igazoltatást és a ruházat átvizsgálását követően az intézkedő rendőr a panaszost megragadta, fizikai erővel a helyszínen tartotta és miközben karját fogva tartotta, legalábbis emelt hangon (a panaszos szerint ordítva) egy korábban a panaszos által a rendőrökre tett és az intézkedő rendőr által fenyegetőnek tartott megjegyzés megismétlésére próbálta a panaszos kényszeríteni, hogy azt a rádión rögzíthessék. A Testület álláspontja szerint ez az eljárás minden szempontból elfogadhatatlan, még abban az esetben is, ha a panaszos feltételezhetően több esetben ugyancsak megengedhetetlen magatartás tanúsított a rendőrök felé és provokálta őket. Egyúttal nem vitathatóan a sérelmes események bekövetkeztében alapvetően közrejátszott a panaszosnak az a téves feltevése, mellyel már az intézkedés (igazoltatás) kezdetén kétségbe vonta annak jogalapját, noha megfelelő és pontos tájékoztatást kapott annak valós okáról.

A Testület egyértelműen megállapította, hogy a panaszos igazoltatása és ruházatának átvizsgálása jogszerűen történt, ugyanakkor a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer súlyosan jogsértő és indokolatlan volt.

Az Rtv. 47. §-a szabályozza a testi kényszer alkalmazását. A rendőr az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 59. §-ának (1) bekezdése értelmében a testi kényszer alkalmazására akkor kerülhet sor, ha az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

A Szolgálati Szabályzat 58. §-ának (2) bekezdése megállapítja, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazása során ellenszegülésnek kell tekinteni azt a célzatos, fizikai erőfelfejtással járó tevékenységet, amely a rendőrt jogszerű intézkedésének megkezdésében, folytatásában vagy befejezésében akadályozza. Így különösen, ha valaki élet, testi épség elleni fenyegetéssel vagy fizikai erőszakkal akadályozza, hogy a rendőr valahová belépjen, valahol tartózkodjon, valahonnan távozzon, valakit személyes szabadságában korlátozzon, illetőleg valakivel szemben intézkedést fogantosszon.

Az 57. § (1) bekezdése szerint a rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat. Ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható.

Az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat idézett rendelkezései alapján ugyanakkor azt állapította meg a Testület, hogy a panaszossal szemben a testi kényszer alkalmazásának sem a jogalapja, sem az indokoltsága nem volt meg. A panaszos nem tanúsított ellenszegülést (célzatos, fizikai erőfelfejtással járó tevékenységet, amely a rendőrt jogszerű intézkedésének megkezdésében, folytatásában vagy befejezésében akadályozza), nem állt fenn, illetve nem volt folyamatban olyan intézkedés a panaszossal szemben, melynek ily módon kellett volna érvényt szerezni. Megállapítható tehát, hogy az intézkedő r. alezredes magatartása súlyosan jogsértő volt – különös tekintettel az Rtv. 16. § (1) bekezdésének rendelkezéseire, mely szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak.

A Testület végső soron úgy foglalt állást, hogy a panaszossal szembeni fizikai fellépés sértette a panaszos emberi méltóságát, az intézkedés a panaszosra nézve megalázó volt, egyúttal indokolatlanul korlátozta – ha rövid időre is – a személyes szabadságát, mivel az erőszakkal történő helyszínen tartásnak jogszerű indoka nem volt.

2) A jogbiztonság alkotmányos követelményével összefüggésben kellett értékelni a vitatott intézkedések szabályszerűségét és szakszerűségét. Ennek kapcsán a Testület felhívja a figyelmet arra, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazásáról külön rendőri jelentés – összhangban a Szolgálati Szabályzat 58. §-ának (4) bekezdésével – nem készült, egyúttal a Szolgálati Szabályzat 57. §-ának (3) bekezdése szerinti eljárásra sem került sor („a kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr elöljárója vizsgálja annak szükségességét, jogszerűségét, az arányosság követelményének megtartását”), vagy legalábbis az arról készült jelentés nem került a Testület birtokába. Amennyiben az intézkedő rendőr nem dokumentálta jelentéssel – a Szolgálati Szabályzatnak megfelelően – a kényszerítő eszköz alkalmazását, illetőleg nem került sor az 57. § (3) bekezdése szerinti eljárásra, ez ugyancsak sérti a vonatkozó előírásokat, egyúttal a jogbiztonság alkotmányos követelményének sérelmét is jelenti, mivel az intézkedéssel érintett személy vonatkozásában

sérül annak a tisztességes eljáráshoz fűződő joga – egy, a Szolgálati Szabályzat által előírt lényeges eljárási garancia vonatkozásában.

Független Rendészeti Panasztestület

IV.

A Testület annak mérlegelésekor, hogy egy adott rendőri intézkedés jelentős mértékben sért-e alapjogot, nem csak azt vizsgálja, hogy az érintett alapjog adott módon való csorbítása általában milyen mértékűnek minősül, hanem az adott ügy egyedi körülményeire is figyelemmel van.

A Testület arra a következtetésre jutott, hogy a jogsérelem mértéke – a tárgybeli esetben, annak összes körülménye alapján – eléri azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza; különös tekintettel arra, hogy az alapvető sérelem a panaszos emberi méltóságával, a panaszos integritásával összefüggésben merült fel. Egyúttal az eljáró rendőr nem egyszerűen jogalap és megfelelő indok nélkül alkalmazta a kényszerítő eszközt (testi kényszer) a panaszossal szemben, de annak alkalmazásával lényegében visszaélt, amikor a panaszost a sértőnek, fenyegetőnek tartott mondat megismétlésére próbálta kényszeríteni.

A Testület ezért a rendelkező részben foglaltak szerint, az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2008. augusztus 18.

Dr. Kaltenbach Jenő sk.

elnök

Dr. Féja András sk.

előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra sk.

testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf sk.

testületi tag

Megjegyzés:

A panasznak az országos rendőrfőkapitány a 18216/12/2008. RP. határozatával helyt adott. A határozatot lásd a www.police.hu honlapon. (Feltöltés alatt – a Szerk.)